

A 2010-es önkormányzati választások

GSR 536

Tartalomjegyzék:

I. Bevezetés	3
II. Szakirodalmi összefoglaló	4
II. 1. Választási és politikai kommunikáció	4
II. 2. A választói részvétel	6
II. 3. Az önkormányzati képviselőtestületek számának csökkentése	7
III. Kutatás	9
III. 1. Mi alapján választanak az állampolgárok?	9
III. 2. Kutatásom egy Heves megyei községben	10
III. 3. A község választási eredményei	11
III. 4. Interjúk és következtetések	12
III. 5. Miskolcon végzett kutatásom	14
III. 6. Miskolcon végzett kutatásom eredménye	19
IV. Kérdőívek , összefoglalás	20
IV. 1. Kérdőívek összeállításának módja, kiosztásának helye	20
IV. 2. Kérdőívek kiértékelése, összefoglalás	20

I. Bevezetés

Dolgozatomban a 2010. évi októberi helyhatósági választásokkal foglalkoztam. Azért választottam ezt a témát, mert településemen jelöltettem magam képviselőnek, így személyesen is érintett voltam az ügyben. Sajnos nem sikerült bejutnom a képviselőtestületbe, és többek közt arra is kerestem a választ, hogy ez miért alakult így. Ez a következő kérdéseket vetette fel.

Valóban igaz-e, hogy egy községben más szempontok alapján választanak az állampolgárok, mint egy városban. Ugyanis lakóhelyemen elmondható az a kialakult végeredmény alapján, hogy nem a kampányra, és a pártokra helyeződik a fő hangsúly, hanem a jelöltek személyére, azok személyes ismertségére. Mivel én nem vagyok tősgyökeres lakos, mert csak kilenc éve költöztünk erre a településre, ezért előfordulhat, hogy az emberek nem ismernek annyira, mint azt, akinek már a nagyszülei, szülei is itt éltek. Ezzel szemben egy városban az emberek általában nem ismerik személyesen azt, akire voksolnak, maximum csak plakátokról, szórólapokról, és innen tájékozódnak arról, hogy melyik jelölt mit szeretne megvalósítani. Ezzel szemben egy községben a szóbeszédnek van a legnagyobb szerepe a kampány ideje alatt, mivel több a független jelölt, mint egy városban, és nincs annyi lehetőségük rendezvényt, fórumot tartani, mint egy párt jelöltjeinek. Hogy ez valóban így van-e, arra dolgozatom végén szeretném megadni a választ.

A második fejezetben szakirodalmi összefoglalót szeretnék bemutatni a választási- és politikai kommunikációról, különböző országok választói részvételéről és az önkormányzati képviselőtestületek számának csökkentéséről.

A harmadik fejezetben felvázolom a kutatásom alapjául szolgáló négy választói sémát, melyben Zsolt Péter: Tömegkommunikációs elméletek, Politikai pszichológiai gyakorlatok című könyve volt segítségemre. Ezek után bemutatom a lakóhelyemen és Miskolcon végzett kutatásomat.

A negyedik fejezetben ismertetem a településemen végzett kérdőíves kutatás eredményét, végül pedig összegzem a kapott eredményeket, válaszokat.

II. Szakirodalmi összefoglaló

II.1. Választási- és politikai kommunikáció

A politikai kommunikáción belül a választási kommunikációról rengeteg kutatás készült már eddig. „Nem túlzás azt állítani, hogy a választási kommunikáció jelensége magában foglalja a politikai kommunikáció szinte egész területét abban az értelemben, hogy ez utóbbi együtt jár azokkal a kommunikatív folyamatokkal, amelyek a konszenzus megszerzéséhez, és a népi akarat mobilizálásához kapcsolódnak, ahhoz a két történéshez, amely főleg választások idején valósul meg.”¹ A kommunikáció segítségével kezdődik, tart és zárul le a kampány. A választási kampánynak Mazzoleni szerint két nagy típusa van, ezek a következők: politikai alanyok választási kampánya, és tömegkommunikációs eszközök kampánya.

Az első esetben célzott választói üzeneteket fogalmaznak meg a pártvezérek, vagy aktivisták, céljuk, hogy minél több szavazatot gyűjtsenek össze. Ezek a választók összességének szólnak, és a meggyőző típusú üzenetek közé lehet sorolni őket.

A tömegkommunikációs eszközök kampányának esetén nem a meggyőzés a lényeg, hanem információt bocsát ki, reflektál a történésekre, vagy kritizál. A címzett jelen esetben a közönség, másrészt a politika többi részt vevője, tehát maguk a politikai alanyok.²

Mazzoleni szerint nagyon fontos a tévé megjelenése a kampányokban, hiszen kis idő alatt rengeteg választóhoz juthat el az üzenet. Kiss Balázs szerint viszont a pártok és vezetőik egyre több energiát fordítanak arra, hogy ne csak a tömegkommunikációs eszközök által ériék el a választókat, hanem akár e-mailen, sms-en, nagygyűléseken keresztül.³ „A harcban a tömegkommunikáció, mely maga is autonóm társadalmi alrendszer, valamelyest átveszi azt a szocializációs, illetve integratív funkciót, amelyeket korábban a nagy intézmények hordoztak.”⁴

Véleményem szerint a 2010-ben lezajlott kampányban a Mazzoleni által megfogalmazott típusok közül mindkettő szerephez jutott. Mivel egyrészt maguk a jelöltek is fogalmaztak meg a választóknak szánt üzeneteket, másrészt a telekommunikációs eszközök egyre nagyobb szerepet töltenek be a hétköznapi életünkben és a kampányok idején is.

¹ Gianpietro Mazzoleni: *Politikai kommunikáció* ford. Szokács Kinga, Budapest: Osiris Kiadó, 2002. 123.o.

² Gianpietro Mazzoleni: *Politikai kommunikáció* ford. Szokács Kinga, Budapest: Osiris Kiadó, 2002.

³ Távolabb a médiától 2004 politikai kampányai, szerk. Kiss Balázs Budapest: L'Harmattan kiadó, 2006.

⁴ Távolabb a médiától 2004 politikai kampányai, szerk. Kiss Balázs Budapest: L'Harmattan kiadó, 2006. 13.o.

Például lehetőség van vitát közvetíteni, politikai hirdetést, reklámot sugározni, és megmutatni a különböző kampányrendezvényeken történeteket. Úgy gondolom, hogy ma Magyarországon a három nagy televíziós csatornán Tv2, RTL KLUB, és m1, a nagy pártoknak van lehetőségük például hirdetéseken keresztül arra kérni a nézőket, hogy támogassák jelöltjeiket a helyhatósági választásokon.

A televízióban, újságokban közölt fizetett politikai hirdetések egyre nagyobb szerepet játszanak a kampányban, ugyanis, ahol jelentős kampányrendezvény, vagy botrány van, ami országos szinten is érdekes lehet, arról beszámolnak a médiumok. „Ez azonban kevés az adott párt vagy érdekszövetség stb. politikai véleményének, álláspontjának elterjedéséhez, ezért kénytelen az adott politikai szervezet fizetett politikai hirdetésként megjelentetni álláspontját az újságokban, televízióban esetleg többször is.”⁵

A civilek, független jelöltek nem kapnak akkora nyilvánosságot, sem nagyvárosban, sem kisközségben, mint egy párt jelöltjei. Akkor egy város jelöltjei is bemutatkozhatnak, ha van helyi televízió, újság, és természetesen pénz arra, hogy megfizessék a szereplést. Itt is a pártok jelöltjei kerülnek előtérbe, mivel anyagi támogatást kapnak szemben a függetlenekkel. Ha egy kisközség kommunikációs csatornáit nézzük, akkor televíziós, vagy újságban történő szereplésre egyáltalán nincs, vagy csak nagyon kevés lehetőség van. Ha a választások napján nyomon követjük a hírműsorokat, akkor is a nagyvárosok eredményeit közlik, minden egyes kis falu győztesét nem hozzák nyilvánosságra. Természetesen ennek olyan oka is van, hogy nem szeretnénk hajnalig a tévéképernyő előtt ülni, és azt hallgatni, amíg a választási műsorban elsorolják Magyarország összes településének eredményét. Ilyenkor vagy interneten néz utána az érdeklődő annak, ha kis településen él, például az általam vizsgált községben, hogy hogyan alakultak az eredmények, vagy szóbeszédből értesülhet, és kaphat naprakész információt, ugyanis faluhelyen mindenki tud mindent már másnap reggelre, elég csak elmenni a boltig. Ezzel szemben Miskolcon van a városnak helyi tévéje, napilapja, amiből friss információkat kaphat az érdeklődő a városban történetekről. Továbbá ugyan lehetősége van az állampolgárnak egy kis településen bemenni annak önkormányzati hivatalába, és elolvasni a faliújságra kitett döntésekről, pályázatokról kifüggesztett tájékoztatókat, de a mai rohanó világban kinek van erre ideje? Sokkal egyszerűbb hátradőlni, és megnézni egy hírműsort a tévében, vagy elolvasni a reggeli újságot, és onnan értesülni a helyi eseményekről, mert erre egy nagyvárosban van lehetőség.

⁵ Bihari Mihály- Pokol Béla: *Politológia*, Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 2000. 280.o.

A választási kampány minden választóhoz, és nem választóhoz is eljut, „Ekkor válik tömegessé a politikával való foglalkozás.”⁶ Ilyenkor még az is foglalkozik a kampánnyal, aki alapvetően nem vesz részt a politikai életben, nem törődik naponta a pártok, a kormány tevékenységével, esetleg még szavazni sem megy el.⁷

II.2. A választói részvétel

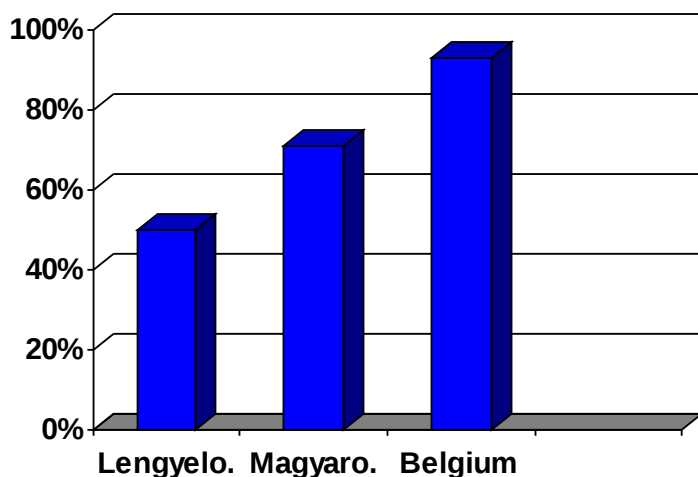
A magyar választói részvételről is ejtenék néhány szót. Megállapítható, hogy abban az országban magasabb a részvételi arány, ahol a választónak nem jár nagy tortúrával az, hogy elmenjen szavazni, a szavazás napja nem hétköznapra esik, és így az emberek többségének nem kell választania, hogy inkább dolgozni megy el vagy szavazni. Az is növeli a részvételt, ha valóban sok múlik egy vokson, mert előfordulnak olyan egyéni választókerületben lefolytatott szavazások, ahol már előre lehet tudni, hogy mi lesz a végeredmény. Ilyenkor az állampolgár nem érzi égetően szükségesnek, hogy leadja szavazatát, úgy gondolja, hogy mások már úgy is döntöttek helyette. „A magyarországi választásokat valójában a nyugat-európai átlagtól jelentősen elmaradó részvételi arány jellemzi.”⁸ A skála Lengyelország részvételi arányánál a legalacsonyabb, mindössze 50%, és Belgiumnál a legmagasabb, 93%. Belgiumban a magas részvételi arány ahhoz is köthető, hogy büntetés jár annak, aki nem megy el szavazni.⁹

⁶ Hubai László: Kampánytörténelem és történelem a kampányban, in *Hol a határ?* szerk. Sükösd Miklós és Vásárhelyi Mária, Élet és Irodalom, 2002. 48.o.

⁷ Hubai László: Kampánytörténelem és történelem a kampányban in *Hol a határ?* szerk. Sükösd Miklós és Vásárhelyi Mária, Élet és Irodalom, 2002.

⁸ Tóka Gábor: Vezérek csodálói. A magyar választói magatartás nemzetközi összehasonlításban, in *Parlamenti választás 2006 Elemzések és adatok*, szerk. Karácsony Gergely, Demokrácia Kutatások Magyar Közhasznú Alapítvány, 2006. 18. o.

⁹ *Parlamenti választás 2006 Elemzések és adatok*, szerk. Karácsony Gergely Demokrácia Kutatások Magyar Közhasznú Alapítvány, 2006.

1. ábra

Nyugat-európai országok választói részvétele 2002-ig

A 2010-es önkormányzati választásokon nagyon csekély volt a részvétel. A 2002-es, és 2006-os adatokat is alulmúlta, ugyanis a két korábbi választáson a részvételi arány növekvő tendenciát mutatott, viszont a 2010-es választási arány a következőképpen alakult a HVG adatai szerint: Budapest 2002: 46,62 százalék, 2006: 48,10 százalék 2010-ben pedig az országban a legalacsonyabb átlagot érte el mindösszesen 37, 91 százalékot. A legnagyobb részvételi arány Szabolcs- Szatmár- Bereg megyében volt, 50,56%, ami a 2006-os megyei átlagot alulmúlta, viszont a 2002-es eredményeket nem. A HVG szerint, ez a kis részvételi arány a Fidesz- KDNP nagy áprilisi győzelmének köszönhető, ugyanis a 2/3-os parlamenti többség elérése után megjósolható volt az októberi választásokon elért siker is, ami utólag be is bizonyosodott.¹⁰

II.3. Az önkormányzati képviselőtestületek számának csökkentése

2010. június nyolcadikán a Parlament csökkentette az önkormányzati képviselők számát. Az egyik ok, hogy több megtakarítást von maga után az, ha kevesebb képviselő van a helyi önkormányzatokban. És az indoklás: kevesebb ember is el tudja látni azt a feladatot, amire eddig több képviselő jutott.¹¹

Véleményem szerint az igazi anyagi megtakarítást a nagyobb önkormányzatoknál lehet elérni a képviselők számának csökkentésével, a kis önkormányzatoknál ennek nincs sok jelentősége gazdasági szempontból. Az már más kérdés, hogy szakpolitikailag is kevesebb

¹⁰ http://hvg.hu/itthon/20101003_huszeves_trendet_tort_meg_idei_valasztas

¹¹ http://hvg.hu/itthon/20100608_onkormanyzat_valasztas

ember van a testületben, és így lehet, hogy pont olyan emberek maradnak ki a testületből a csökkentés miatt, akik valamilyen területhez jobban értettek volna az egyes kérdésekben. Viszont, mint mindent, ezt is lehet orvosolni, mint azt a lakóhelyem képviselőitől megtudtam, ha szakmai kérdésben kell döntenünk, minden esetben külső szakértőt szoktak megkérdezni az ügyben.

Miskolc esetében a csökkentés a következőket eredményezte: 2006-ban az önkormányzat negyvennégy tagú volt, ez a szám 2010-ben huszonnyolc főre csökkent. Ez a város számára jelentős anyagi megtakarítást eredményez. A másik vizsgált településen a kilenc fős testület hat főre csökkent. Ez a csökkentés is megtakarítást von maga után, de közel sem akkorát, mint egy nagyváros esetében, elég, ha csak a képviselők tiszteletdíjára gondolunk, amely egy városban sokkal nagyobb összegű, mint egy faluban.

A csökkentés sajnos nem arányosan történt, így például ahhoz, hogy valaki bejusson a megyei önkormányzatokba, már nem csak négy, hanem öt százalékot kell elérnie. Illetve a szükséges ajánlószevények számát is megnövelték, ennek hatására a kis jelölteknek, pártoknak, szervezeteknek, akiknek a hátuk mögött nem áll akkora támogatás még nehezebb a bejutás.

Továbbá a kis pártok hátrányát növelte az is, hogy „több ajánlószevényt kell kevesebb idő alatt összegyűjteniük”¹² a pártoknak, mivel a köztársasági elnök a választásokat a legkorábbi időpontra írta ki. Eddig körülbelül negyvenöt nap állt rendelkezésre a pártoknak, és a jelölteknek, hogy összegyűjtsék a megfelelő számú ajánlószevényt most alig több mint két hét. Továbbá kifogásolták azt is, hogy a kopogtatócédulák gyűjtése pontosan a nyári szabadságok letöltésének végére esett, és mivel sokan az utolsó pillanatot is ki szeretnék volna használni a nyárból arra, hogy családjukkal legyenek, így sok embert otthon sem találtak.¹³

¹² http://nol.hu/belfold/20100901-meg_hisz_a_csodaban_az_lmp Népszabadság, LXVIII. Évfolyam 203/1 szám

¹³ http://nol.hu/belfold/20100901-meg_hisz_a_csodaban_az_lmp Népszabadság, LXVIII. Évfolyam 203/1 szám

III. Kutatás

III.1. Mi alapján választanak az állampolgárok?

A kérdés megválaszolására több elmélet is született, én most egyet szeretnék ismertetni Zsolt Péter: *Tömegkommunikációs elméletek, Politikai pszichológia gyakorlatok* című könyve alapján. A négy kampányséma szerint a választók pártséma, személyiségséma, problémáséma, vagy csoportsema alapján hozzák meg döntésüket, és teszik le voksukat.

„A pártséma alapján gondolkodó választó jellemzője, hogy azonosul a párttal.”¹⁴ Akkor épül erre a sémára egy kampány, ha új pártról van szó, és egységesíteni szeretnék arculatukat.

„A személyiségsémára figyelő választók elsősorban a jelöltek személyes érdemeire figyelnek.”¹⁵ Azt nézik meg, hogy elegendő szaktudással, megfelelő tulajdonságokkal rendelkezik-e a jelölt ahhoz a feladathoz, amelyet megpályáz.

Problémáséma alapján való döntésről akkor beszélünk, ha a választó a lehető legtöbb információt gyűjti össze, megnézi a pártok programjait, végül pedig arra szavaz, akinek az álláspontja a legközelebb áll hozzá.

Csoportsema az, amikor a választót döntésében az befolyásolja, hogy mely csoporthoz tartozik. Azt, hogy itt pontosan milyen csoportról van szó, elég széles körben lehet értelmezni. Ugyanis lehet szó etnikai hovatartozásról, vagy a különböző társadalmi csoportokhoz való tartozásról is.¹⁶

Ez az elmélet adja kutatásom alapját, mellyel azt szeretném bebizonyítani, hogy a választók eltérő módon döntenek egy kis községben és egy nagyvárosban. Véleményem szerint városban inkább pártséma alapján döntenek az állampolgárok, falun pedig személyiségséma alapján voksolnak az emberek, mivel személyesen ismerik a jelölteket, míg ez egy Miskolc nagyságú városban szinte elképzelhetetlen. Természetesen plakátokról, vagy például a televízióból ismerhetik a jelölteket, hallhatták beszélni egy-egy kampányrendezvényen. Még az is előfordulhat, hogy akár személyes kapcsolatuk is van az illetővel, de lakóhelyemen az emberek akár nap, mint nap találkozhatnak a képviselőkkel, a polgármesterrel egyaránt. Ennek az egyik oka, hogy maga a falu területe közel sem akkora, mint mondjuk egy Miskolc nagyságú városé. Ráadásul sok családnak nagy a rokonság, nagymama, gyermek, unoka, mindenki egy faluban lakik. Véleményem szerint mindez a

¹⁴ Zsolt Péter: *Tömegkommunikációs elméletek, Politikai pszichológia gyakorlatok*, Vác: Eu- Synergon Kft, 2002. 175.o.

¹⁵ Zsolt Péter: *Tömegkommunikációs elméletek, Politikai pszichológia gyakorlatok*, Vác: Eu- Synergon Kft, 2002. 175.o.

¹⁶ Zsolt Péter: *Tömegkommunikációs elméletek, Politikai pszichológia gyakorlatok*, Vác: Eu- Synergon Kft, 2002.

választások idején is nagy szerepet játszik. Hogy hipotézisem igaz-e, arra a következő módszerekkel kerestem a választ:

Interjút csináltam lakóhelyem három képviselőjével, amikor többek közt azt is megkérdeztem, hogy szerintük mi alapján alakult ki a végeredmény, és mi alapján döntöttek az állampolgárok.

Kérdőívet töltettem ki településem negyven választójával, amelyekben a sémákra vonatkozó kérdéseket is feltettem, ennek kiértékelése az utolsó fejezetben történik.

Miskolc esetében megvizsgáltam a különböző pártba tartozó a testületbe bejutott képviselők honlapokon közzolt kampányüzenetét, ezek alapján döntöttem el, hogy mi alapján választhatták meg őket.

A kutatásom elméleti alapját továbbá a politikatudományban ismert racionális választás elmélete adja. „A racionális választás elméletének legfontosabb előfeltevése a módszertani individualizmus.”¹⁷ Ennek az elméletnek két forrása van, az egyik, miszerint az alapján hozzák meg döntésüket a választók, hogy mérlegelnek, és arra törekednek, hogy érdekeik kifejeződésre jussanak a választásban, tehát a másokkal való érintkezésben maximalizálni szeretnék azokat. A döntéselmélet a legjobb, leghasznosabb döntést keresi.

III.2. Kutatásom egy Heves megyei községben

A település Miskolctól körülbelül 130 kilométerre található. A képviselők hivatalos nevét sem most, sem a miskolci testületnél nem írom le, ugyanis nem szeretnék személyiségi jogokat sérteni, másrészt szabadabban közölhetem gondolataimat, ha nem derül ki pontosan melyik kis településről van szó. A továbbiakban az említett személyek titulusát írom le, például volt polgármester, új polgármester, a képviselők pedig számozva lesznek: egyes számú képviselő, kettes számú képviselő stb. A miskolci kutatásnál is ezeket a „szabályokat” fogom alkalmazni.

A községben megválasztott hat képviselő közül hárommal készítettem interjút, köztük az alpolgármesterrel is, amelyben a következő kérdéseket tettem fel:

- Ön hogyan látja a képviselők számának csökkentését? Jó, vagy rossz, hogy kevesebben vannak? Miért?
- Azt láthattuk, hogy a falu egyfajta változást akart azzal, hogy új polgármestert választott, de a testület nagyjából a régi maradt. Hogyan lehet így döntéseket hozni, van-e ellenségeskedés, vagy már megszűnt, esetleg nem is volt?

¹⁷ Tóth Csaba- Török Gábor: Elméletek a politikatudományban in *A politika és politikatudomány* szerk. Gallai Sándor és Dr. Török Gábor, Budapest: Aula Kiadó Kft, 2005. 58.o

- Mit tett Ön azért, hogy bekerüljön a testületbe?
- Kampányolt-e valahol, valahogyan, keresett-e meg embereket, meggyőzte-e őket érvekkkel, hogy Önt válasszák?
- Elég-e a személyes ismertség ahhoz, hogy valakit megválasszanak a testületbe, vagy más is szükséges hozzá?
- Mekkora szerepet játszik a választások idején az, hogy falun jobban ismerik az emberek egymást, mint egy nagyvárosban?

Felmerül a kérdés, hogy mi alapján tudunk mi választópolgárok arról tájékozódni, hogy melyik jelölt mit szeretne megvalósítani. Ugyanis egy kis községben másképp működik a kampány, mint mondjuk egy nagyvárosban. Ebben a faluban legalább látásból mindenki ismeri a másikat, de azokat, akiknek már a szülei, nagyszülei is itt éltek név szerint is. Nemcsak névről, képről, és plakátokról, mint a legtöbb ember a városokban, hanem még azt is tudják, hogy ki melyik utcában lakik, ki kinek a fia lánya, hova jár iskolába, dolgozni, tehát egy kis túlzással, de állíthatjuk azt, hogy tényleg mindenki tud mindent. Most pedig a 2006-os és 2010-es választási eredményeket szeretném ismertetni.

III.3. A község választási eredményei

Mint azt már említettem a testület száma csökkent, hat fős lett, ebből öt független, egy Fidesz- KDNP képviselő. A polgármesteri székhelyen a volt polgármestert egy új Fidesz – KDNP színeiben indult jelölt váltotta le. (lásd 2. számú melléklet)

A táblázat alapján láthatjuk, hogy ugyan a választási törvény megváltoztatása miatt csökkent a képviselőtestület száma kilenc főről hat főre, de egy képviselő kivételével ugyanazok maradtak a testületben, mint akik az előző ciklusban az előző polgármester mellett álltak, és döntöttek a falu ügyeiről a képviselőtestületben. Ez a következő kérdéseket veti fel: Ha változást akart a falu azzal, hogy új polgármestert választott, hogyan lehet ezt elérni egy olyan testülettel, ami eddig egy más nézőpontot, személyt támogatott? Vajon tudatosan döntöttek a választók, amikor az előző képviselőket választották meg, belegondoltak-e abba, hogy így működőképes lesz-e a testület?

Hogy kiderüljön mi alapján is választottak az állampolgárok, és hogyan tud működni egy olyan testület, amely négy évig egy másik polgármester mögött „szolgált”, ahhoz egyrészt a helyi képviselőket „hívtam segítségül”, másrészt településemen kérdőívet töltöttem ki negyven lakossal, mivel igazából a választók tudják a legjobban, hogy mi alapján döntöttek.

A következőkben ismertetném a képviselőkkel készített interjú anyagát, a fentebb említett kérdések alapján. Az interjúk teljes szövegét a 3. számú mellékletben közlöm.

III.4. Interjúk és következtetések

Az interjúk alapján a következő megállapításokat teszem. Egyik képviselő sem gondolja úgy, hogy bármilyen hátrány származna abból, hogy csökkentették a képviselők számát az önkormányzatban. A képviselők többsége ezt még jónak is tartja, mivel ennyi fővel könnyebben lehet a falu ügyeiről dönteni, és szakmailag sem szenved hátrányt a testület, mert lehetőség van külső bizottsági tagokat megkérdezni az ügyekben, akik szakértőnek számítanak az egyes témákban.

Minden képviselő úgy gondolja, hogy azért van, hogy a falu érdekeit képviselje, és ilyenkor nincs helye annak, hogy döntésképtelenné tegyék a testületet, azért, mert már nem a régi polgármester vezeti őket. A legfontosabb a közérdek, itt nincs helye ellenségeskedésnek. Polgármester úrral is beszélgettem, aki elmondta, hogy a hat képviselő közül egy van, aki nem úgy végzi a munkáját, ahogy kellene.

A három megkérdezett képviselőből kettő nem kampányolt semmilyen módon. Településünkön a JOBBIK tartott kampányrendezvényt a művelődési házban, ahol Vona Gábor országgyűlési képviselő is jelen volt. Itt bemutatkoztak a képviselőjelöltjeik, elmondták a programjukat. Ennek a pártnak a jelöltjei két plakátot is készítettek, és tettek ki a faluban különböző helyeken. Végül a választásokon egy JOBBIK-os képviselő sem jutott be a testületbe, pedig a programjuk olyan reális megoldást kínált a fennálló problémákra, ami alapján az emberek többsége azt gondolhatta volna, hogy helyük van a testületben. Hogy mégsem jutott be egy képviselőjelölt sem az szerintem azzal magyarázható, hogy a mi településünkön nem voltak olyan problémák, például a kisebbségekkel kapcsolatban, amelyeket a párt hangoztat. Mivel sokan ezzel a kérdéskörrel azonosítják a pártot, így nem szerették volna az emberek, ha olyan feszültségek keletkeznének, például a Jobbik szervezeteinek megjelenésével, amelyek ezelőtt nem voltak jellemzőek a településre. Hiába volt racionális a programjuk, magától a párttól való félelem véleményem szerint nagyobb volt. Másrészt a párthoz csatlakozó egyéneket úgy gondolom nem tartották alkalmasnak feladatuk elvégzésére a választópolgárok, de ezt a JOBBIK nem tudhatta, ugyanis: „a pártok lényegi ismertetőjegyeinek tekintjük, hogy (formálisan!) szabadon toboroznak tagokat, akik (formálisan a szervezet szabályai felől nézve) önkéntes alapon csatlakoznak a párthoz.”¹⁸

¹⁸ Max Weber: Gazdaság és társadalom ford. Erdélyi Ágnes, Budapest: Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, 1987. 288.o.

Még két kampányrendezvény volt a faluban, az egyik a volt polgármesteré, amelyet a helyi művelődési házban tartott. A rendezvény abból állt, hogy felsorolta, hogy mit tett a faluért nyolc év alatt, és, hogy az emberek többsége mennyit köszönhet neki, és természetesen a testületnek.

Azt már nem tette hozzá, hogy hogyan csinált – 75,5 millió forintos adósságot a falunak. Az már biztos volt, hogy valami nincs rendben, szájról szájra jártak a falu költségvetésével kapcsolatos adatok, a pontos számot viszont csak akkor tudhattuk meg, amikor december elején az új polgármester falugyűlést tartott, és beszámolt arról, hogy az önkormányzat épületeinek közüzemi számlái sincsenek már hónapok óta kifizetve, ezért az is előfordulhatott volna, hogy éppen kikapcsolják az áramot, a fűtést az iskolában, vagy kizárják a vizet. Az új polgármester 59 Mft hitellel és 16.5 Mft kifizetetlen számlával vette át a település irányítását. Az adósság rendezése mellett polgármester úr szerint foglalkozni kell a következőkkel is: az egészséges ivóvíz ellátásról, az óvodai nevelésről, az általános iskolai oktatásról, az egészségügyi és szociális alapellátásról, a közvilágításról, a helyi utak és köztemető fenntartásáról, a nemzeti és etnikai kisebbségek jogainak érvényesüléséről.¹⁹

A harmadik kampányrendezvény pedig a Fidesz- KDNP jelöltjei által szervezett volt. A furcsa az egészben talán mégis az, hogy a volt polgármester nem engedte be az új jelöltet és a Fideszes képviselőket a művelődési házba rendezvényük megtartására, mert kibérelte a kampány utolsó három napjára a helyiséget, így a Fidesz jelöltjei nem tudtak oda bemenni. Pedig a „bérlő” ezekben a napokban semmiféle rendezvényt nem tartott ott.

A politikusnál a hatalomért folytatott küzdelem, és a „hatalmi ösztön” egy olyan eszköz, amely elkerülhetetlen annak érdekében, hogy megszerezze a kitűzött célt, tehát a vezető pozíciót, vagy azt, hogy bekerüljön a testületbe. „Mégis ott követ el bűnt, hivatásának emelkedett szellemével szemben, ahol ez a hatalomért folytatott harc már nem valamilyen ügy melletti elköteleződéséből fakad, hanem egyszerűen valamiféle nárcisztikus mámor tárgyává lesz, ahelyett, hogy kizárólag az „ügyet” szolgálná.”²⁰ Itt az ügy az lenne, hogy azok érdekeit tartsa szem előtt, akik őt megválasztották, és erről a versenyhelyzetben sem szabad elfeledkeznie.

Ezért a Fidesz jelöltjei az utcára kényszerültek, egy sátor alatt kampányoltak, ami nem a legkomfortosabb dolog volt, ugyanis szeptember végén, október elején nem volt a legmelegebb az idő. De mégis jobban jártak, mert az egy- másfél órás kampányrendezvény helyett két napot töltöttek az utcán, és így mindenkivel tudtak beszélni, aki éppen arra tévedt,

¹⁹ <http://www.domoszlo.hu/polgarmesteri-program.htm>

²⁰ Max Weber: *A politika, mint hivatás*, Budapest: Eötvös Loránd Tudományegyetem, 1989. 67.o.

például boltba ment, vagy a gyermekét vitte iskolába. A legtöbben az új polgármester jelölt programjára voltak kíváncsiak, mert már a választások előtt arról lehetett hallani, hogy biztos, hogy polgármesterváltás lesz, és szerették volna tudni, hogy hogyan hozza rendbe a falu anyagi helyzetét.

Három képviselőből három mondta azt, hogy igenis sokat számít a személyes ismertség, ugyanis akit nem ismernek az emberek, azt nem fogják megválasztani. És ami az ismeretség mellett még fontosabb, az a rokonság, mert akinek nagy a rokonság, és annak az ismertségi köre, az szinte biztos, hogy bejut a képviselőtestületbe. Polgármester úr elmondása szerint van olyan jelölt, akinél ezt szavazatszámra pontosan vissza lehet vezetni. Ráadásul azt is megtudtam, hogy az egyik képviselő, az aki úgymond „új” a testületben, azért került be, mert azt hitték, a választók, hogy a volt iskolaigazgatóról van szó, ugyanis egyezett a nevük. Polgármester úr elmondása szerint egy ehhez kapcsolódó jelenet pont a szeme előtt játszódott le, amikor szavazni ment.

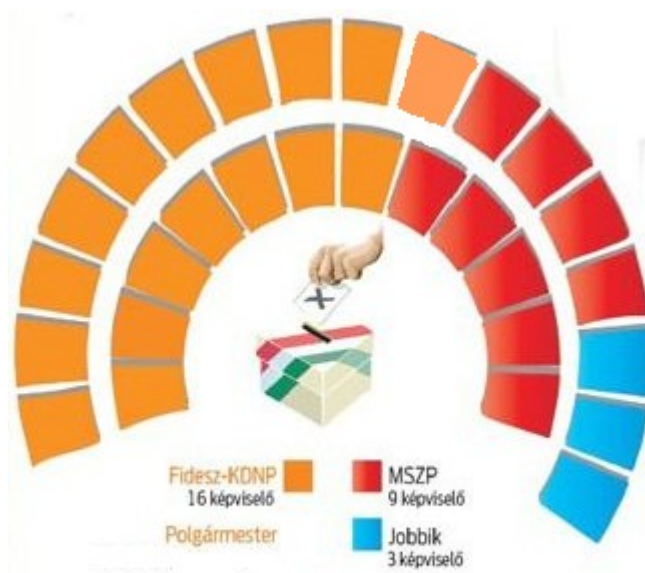
Ezek alapján úgy gondolom, hogy ezen a településen személyiségséma alapján választották meg az emberek a képviselőket. Ugyanis a döntésnél azt nézték, hogy ismeri-e az illetőt, és alkalmasnak tartják-e a feladat elvégzésére. A pártsémát kizárhatjuk, ugyanis hat képviselőből egy került be a Fidesz színeiben, a képviselő úr elmondása szerint nem a pártnak köszönhetően van bent a testületben. Ezt mi sem bizonyítja jobban, minthogy négy Fideszes jelöltből csak ő került be egyedül, pedig az országban sok helyen főleg a nagyvárosokban tarolt a kormánypárt, csakúgy, mint az országgyűlési választásokon. Ez Miskolc választási eredményeinél lesz majd jól látható. Továbbá az is a pártséma alapján választás ellen vall, hogy az öt JOBBIK- os képviselő közül egy sem jutott be a testületbe, még csak közel sem álltak hozzá.

III.5. Miskolcon végzett kutatásom

A polgármester többévi MSZP-s vezetés után itt is Fidesz-es lett, ennek oka talán az, amit a HVG írásában, és több napilapban is megtalálhattunk, hogy a kormánypárt elsőpró győzelmet akart aratni vidéken is az önkormányzati választásokon. Sokan úgy gondolták, ahol MSZP-s vezetőség volt a városukban, vagy falun, ha rosszak voltak a körülmények, arról a baloldali vezetés tehet, és ezért most sokan inkább jobbra húztak.

A táblázat alapján, szembetűnő az is, hogy nem jutott be egyetlen független jelölt sem. Míg az előbb vizsgált településen a hat képviselőből öt független, addig itt egy sincs. Ennek az egyik oka az, hogy a kompenzációs listáról megadott mandátumszerzési küszöböt a SZEME, azaz a Szemléletváltást Miskolcon Egyesület nem érte el. Az egyéni

választókerületeknél pedig mindenhol a pártok domináltak, mint az a táblázatból is kiderül. (lásd 4. számú melléklet) „Minél nagyobb egy-egy város, annál jellemzőbb a függetlenek számának csökkenése, s a civil szervezetek és a pártok dominanciája a helyi politikában.”²¹

Miskolc Önkormányzatának Összetétele, 2. ábra²²

Először Miskolc polgármesterének honlapját vizsgáltam meg abból a célból, hogy kiderüljön, hogy mit üzent a választóinak, és milyen séma alapján szavaztak rá.

A bemutatkozó néhány sorban azt hangsúlyozza, hogy az a lényeg, és ő is arra törekedett egész életében, hogy mindenki jól érezze magát abban a közösségben, ahol van, legyen az akár család, akár munkahely.²³

Ez alapján mondhatnánk, hogy a csoport séma alapján döntöttek az emberek, amikor őt választották, hiszen a csoporthoz tartozás a legfontosabb Miskolc polgármestere szerint is. Itt gondolhatunk például a munkahelyi csoportokra, amely azért fontos, mert az emberek nap, mint nap bejárnak egy adott munkahelyre, ahol ismerik munkatársaikat, azok problémáit,

²¹ Körösi András-Tóth Csaba- Török Gábor: *A magyar politikai rendszer*, Budapest: Osiris Kiadó, 2007. 240.o.

²²forrás: http://www.boon.hu/hirek/IM%3Aboon%3Anews_special-borsod/cikk/a-miskolci-testulet-bizottsagai/cn/news-20101018-09552009

²³ http://www.krizaakos.hu/content.php?cid=cont_4c5287b6028b60.96731562

családi összetételét, és a szocializáció egyik fontos színterének tekinthető. De, ha egy kicsit tovább vizsgáljuk a honlapot, akkor megtaláljuk a polgármester, illetve a Fideszes képviselők programját. Az első és legfontosabb helyen a programban a munkahelyteremtés áll, továbbá a közbiztonság növelése. Itt ismét a csoportsema kerül előtérbe, ugyanis azt szeretné ezzel, ha azok szavaznának rá, akik munkanélküliek, vagy valamely családtagjuk munkanélküli, és azt várják, hogy a városvezetés meg fogja oldani a munkahelyteremtés problémáját. Ebből már akár két csoport is alakítható, egyrészt az álláskereső, másrészt a család, aki valamely családtagjának szeretne biztos munkalehetőséget. A választási eredményekből látható, hogy sok Fideszes képviselő jutott be, és a polgármester is sokévi MSZP-s irányítás után Fideszes lett, ezért a pártsema alapján voksolók is az új jelöltet választhatták. Továbbá a meglévő problémákra nyújtott megoldást: munkanélküliség-munkahelyteremtés, biztonságosabb Miskolc, ezért a problémasema alapján döntők is választhatták őt. Bár itt a problémasema és a csoportsema véleményem szerint egymást fedik, mivel a probléma az, hogy nincs munkalehetőség, ez egyrészt magában foglalja a munkanélküliek csoportját, másrészt azt a csoportot, akik a közbiztonsággal nincsenek megelégedve, és erre kínál megoldást a polgármester.

A következő, akinek a kampányüzenetét megvizsgáltam nevezzük egyes számú Fidesz- KDNP képviselőjelöltnek.

Külön honlapja nincs, hanem a polgármester oldalán a Képviselők fül alatt található meg bemutatkozása, javaslatai. Megtudhatjuk, hogy pedagógus, de nem a szakmájában tevékenykedik. Olvashatunk a céljairól, többek közt a tömegközlekedés megreformálását, strandfürdő felújítását, telepek rendbetételét, utak játszóterek felújítását tartja fontosnak, továbbá a Szinva medrének kitakarítását, közbiztonságon való javítást szeretné elérni.²⁴

Ugyan alternatívákat nem kínál fel a problémák megoldására, de észreveszi, és felsorolja azokat, ebből arra következtethetünk, hogy ki fog állni a problémák megoldása mellett, így egyrészt a problémasema alapján voksolók választhatták őt. Másrészt azt hangsúlyozza, hogy mindebben a kormány, és a Fidesz is segítségére lesz a városnak, ezért kijelenthetjük, hogy pártsema alapján is voksoltak rá az emberek.

A következő jelölt kettes számú képviselő is a Fidesz- KDNP színeiben indult:

A képviselő gondolatait a megvalósítandó feladatokról ugyancsak a miskolci polgármester honlapján találjuk meg. Felsorolja, hogy az ő körzetében milyen problémák vannak, például az utak rossz állapota, amelyen javítani kell, a nagy forgalom miatt az utak biztonságosabbá

²⁴ http://krizaakos.hu/content.php?cid=cont_4c6004ac2e1e04.24712695

tétele, csapadékvíz elvezetése stb. Olvashatjuk azt, hogy hogyan oldaná meg a problémákat, például átfogó útfelújítási program indításával, járdaszigetek építésével.²⁵

A kampányszöveg alatt található egy kis videó is, amelyben a képviselőjelölt elmondja azokat az indokokat, amelyek miatt kéri az embereket, hogy őt válasszák meg képviselőjüknek. Ebben a videóban nagyjából az hangzik el, amit az oldalon leírva is láthattunk. Az üzenet végén kihangsúlyozza a jelölt, hogy a Fidesz- KDNP színeiben indul ő is, és Miskolc polgármestere is, és megkéri a választókat, hogy szavazzanak rájuk.

Ezek alapján elmondható, hogy pártséma alapján voksoltak rá az emberek, bár a problémáséma is jelen van, mert ő is felismeri a problémákat, és az előző jelölttel ellentétben valamiféle megoldást is kínál rájuk, tehát itt erősebben van jelen a problémáséma, amely alapján megválaszthatták őt az emberek.

Fidesz- KDNP hármas számú jelöltje:

A honlapon olvasható, hogy legfontosabb feladatnak az avasi lakótelep közbiztonságának növelését tartja, ennek megoldásaként több rendőrt szeretne az utcákra. Ennek érdekében megválasztása esetén felajánlja három havi képviselői tiszteletdíját az avasi rendőrőrsnek.²⁶

Itt is megtalálható egy kis videó, amelyben közli a választóközterében jelen levő problémákat. Érdekesnek tartom, hogy sem az írásos szövegben sem a videóban nem jelenti ki, hogy a Fidesz- KDNP jelöltje, igaz a videóban a neve alatt szerepel a párt neve, és megemlíti, hogy szavazzanak Miskolc polgármesterére, akiről az emberek nagy része tudta, hogy milyen színekben indul.

Itt is a problémáséma kerül előtérbe, mert felismeri azokat, és megoldást is kínál rájuk, ráadásul ehhez anyagi segítséget is nyújtana. Az, hogy pártséma alapján voksoltak-e rá az emberek azért nem egyértelmű, mert a jelölt ugyan nem közli, hogy mely párt támogatásával indul, de a honlapról, amely egyértelműen Fideszes, és a kis videóról, amiben a neve alatt azt láthattuk kiírva, hogy a Fidesz- KDNP jelöltje, ez egyértelművé válik. Az már egy másik kérdés, hogy a videóban, és az oldalon maga a jelölt miért nem emeli ki, hogy őt is a kormánypárt támogatja. A látottakból az derül ki, hogy a jelölt összeszedetlen, és lehet, hogy csak elfelejtette.

Négyes számú képviselő az MSZP színeiben indult a választásokon. Saját honlapja van, amelyből kiderül, hogy négy lakókörnyezetben is indul a választásokon. A négy hely külön fül alatt található meg, minden üzenetben kiemeli, hogy már 1994 óta dolgozik képviselőként, illetve közli végzettségét, és azt, hogy részt vett a Szinva májusi, júniusi árvízi

²⁵ http://www.krizaakos.hu/content.php?cid=cont_4c52883264e874.66472591

²⁶ http://www.krizaakos.hu/content.php?cid=cont_4c52883b903098.91532013

védekezésnél. Nem sorol fel problémákat, csak az elért sikereket. A kampánynak ezt a formáját, mármint az elért eredmények hangsúlyozását megtalálhattuk a XX. századi kampányoknál is.²⁷ Az oldalon szembetűnő, hogy a szocialisták által jól megszokott piros szín nem szerepel a képviselő honlapján, de bal oldalt van egy Miskolci Szocialisták logó, amelyről jól beazonosítható a képviselő pártállása.

Problémákról, és azok megoldásáról nem számol be, hanem megad egy másik internetes elérhetőséget, amin ezekről olvashatunk. Itt megtalálható, hogy szépíteni szeretné az általa képviselt területeket, a bükkszentlászlói patakmeder rendezését fő feladatának látja, továbbá szeretne játszóteret építtetni, leaszfaltoztatna utcákat, és el szeretné érni, hogy a 21-es számú autóbusz továbbra is a Tiszai pályaudvarig közlekedjen.²⁸

Ezek alapján megállapítható, hogy itt is a problémáséma alapján választók szavaztak a képviselőre, mivel a problémákat felismerte, és megoldást is kínált rájuk, ráadásul mindezt 1994 óta teszi, ami szép teljesítmény. Továbbá, bár nem a kormánypárt jelöltje, de a párt megjelölése nála is szerepel a honlapon, ezért állíthatjuk azt is, hogy ez a séma is fontos szerepet játszott. Mivel kihangsúlyozza, hogy segített az árvíz okozta kár helyrehozatalában, ezért az árvízben kárt szenvedett emberek csoportja is választhatta őt képviselőjének, mert úgy gondolhatták, hogy ezek után is segíteni fog, és ha ilyen jellegű probléma lépne fel, orvosolni tudná. Tehát a csoportoséma alapján választók is szavazhattak a képviselőre.

Ötös számú jelölt a Jobbik polgármesterjelöltje, és képviselőjelöltje is volt egyben. Sajnos írásban nem találtam meg sehol a programját, egyedül a már fentebb említett kis videós üzenete alapján tudom leírni kampányüzenetét. A munkaképes emberek segélyét közmunkához kötné, el szeretné számoltatni azokat a korrupt vezetőket, akik nyolc éven keresztül a város ellen tettek, ő maga politikus bűnözőknek hívja ezeket a személyeket. Önfenntartóvá tenné a börtönöket, kis- és középvállalkozókat támogatná, és nem a multinacionális cégeket. Összefoglalva rendet szeretne tenni.²⁹

A jelölt üzenetében a Jobbik által megfogalmazott célokat sorolja fel, mivel a jelölt szerint a kisebbségi bűnözés, és a segélyek nagy száma Miskolcon már régóta jelen levő probléma, ezért úgy gondolom, hogy a pártoséma alapján voksolók döntöttek a képviselő mellett.

²⁷<http://www.barthagyorgy.hu/content/berekalja.html>

²⁸<http://www.miskolciszocialistak.hu/kepviselink/19-vk-bartha-gyoergy>

²⁹<http://kuruc.info/r/34/66779/>

III.6. Miskolcon végzett kutatásom eredménye

Az első, ami szembetűnő a két település között az az, hogy itt volt a képviselőjelölteknek olyan internetes kampányüzenete, amelyben összefoglalták nézeteiket, le tudták írni, hogy mit szeretnének, így még, ha nem is tudott részt venni valaki a kampányrendezvényeken, vagy éppen nem kapott szórólapot, akkor is hozzáférhetőek azok az információk, amelyek alapján végül döntését meghozta. Az egyik MSZP-s képviselő oldalán olvasható volt, hogy tartott utcafórumot, illetve a Fideszes képviselők elindítottak egy olyan sorozatot, amely során találkozhattak választóikkal, és megismerték azok problémáit, ez alapján megtudhatták, hogy milyen feladatok elé néznek a jövőben, miket kell megoldaniuk.

Véleményem szerint az üzenetekből, és az azok után tett értékelésemből levonható az a következtetés, hogy Miskolcon a párt- a probléma- illetve a csoportséma volt domináns, míg a személyiségséma nem. Az, hogy a személyiségsémának mekkora jelentősége volt a kisközségben, ahol kutatásomat végeztem egyrészt a képviselők által elmondottakból már kiderült, másrészt a dolgozatom végén megmutatkozik, hogy a kérdőíves kutatás ezt megerősítette –e vagy sem.

IV. Kérdőívek, összefoglalás

IV. 1. Kérdőívek összeállításának módja, kiosztásának helye

Azért készítettem kérdőívet, hogy megtudjam mi alapján választottak településem lakói, honnan értesültek a jelöltek programjáról, szerintük mi alapján alakult ki a végeredmény. (lásd 6. számú melléklet) A vizsgált Heves megyei kisközségben osztottam ki negyven darab kérdőívet, fókuszcsoportom kifejezetten nem volt, a kitöltők között szerepel a hatvan éves korosztály, a harminc, negyven év körüli középkorúak, illetve húsz év körüli fiatalok is.

A kérdőívem célja az volt, hogy bebizonyítsam a fő hipotézisem, miszerint tényleg személyes ismertség számít falun, és háttérbe szorul az, hogy ki melyik párthoz tartozik.

IV.2. Kérdőívek kiértékelése, összefoglalás

A kérdéseimre a következő válaszok születtek. A megkérdezett 40 alanyból huszonheten voksoltak úgy, hogy személyesen ismerték a jelöltet, húszan úgy, hogy ismerték a programját, és csupán egy érdeklődött az ismerőseitől, és döntött az alapján, hogy a többiek mire voksolnak. Azért van több válasz, mint negyven, mert a nem eldöntendő kérdéseknél többszörös választási lehetősége volt a kérdőívet kitöltőknek.

Huszonhét ember válaszolt úgy, hogy egyáltalán nem fontos, hogy akire szavaz, az valamelyik párt tagja legyen, tizenhárom pedig azt mondta, hogy az alapján dönt, hogy melyik pártba tartozik a jelölt. Egy személy indokolta is döntését, miszerint alapvetően nem tartja fontosnak, hogy valamelyik pártba tartozzon az, akire szavaz, de a 2010-es helyhatósági választásokon figyelembe vette, mivel úgy gondolja, ha Magyarország vezető pártjának támogatását tudhatja magáénak a polgármester, akkor van arra esély, hogy településünk a kormánypárt anyagi támogatását ki tudja használni.

Huszonnyolcan válaszoltak úgy, hogy elegendő volt a kampányrendezvény, tizenketten gondolták úgy, hogy nem. Ezzel összefüggésben áll az a kérdésem, hogy elmentek-e valamelyik kampányrendezvényre, amelyre tizennyolcan válaszolták azt, hogy nem érdekelte őket, ezért nem mentek el, kettő személy volt, aki az összesen részt vett, tízen pedig csak arra a rendezvényre mentek el, ahol az a párt vagy jelölt mutatkozott be, akire már előzetesen tudták, hogy le fogják adni a szavazatukat.

További kérdésem volt, hogy mi alapján értesültek a programokról. Előzetesen úgy gondoltam, hogy a szóbeszéd lehetőséget nagyon sokan fogják választani, de nem ez „győzött”. Itt is több válaszlehetőséget jelöltek meg többen a kérdőívet kitöltők közül. Harmincan szórólapról, tizenketten szóbeszédből, és mindösszesen öten tájékozódtak plakátról. Egy személy jelölte meg az egyébnél az internetet, ami a dolgozatomban ismertetett miskolci kampány alapján óriási eltérést mutat, ugyanis, ott minden jelölt programja megtalálható volt az interneten. Ezzel szemben a községben csak egy közösségi oldalon kiküldött „kampánylevél” szólt közvetlenül a választóknak.

Az utolsó három kérdésem vonatkozott valójában a kutatásom elején ismertetett sémákra. Tizenkét válaszadó szerint az a jelölt nyert, akit a legtöbben ismertek a választók közül, huszonnyolc szerint pedig az, akit a választók legalkalmasabbnak láttak a feladatra. Egy személy volt, aki mindkét lehetőséget megjelölte, kettő pedig írásban indokolta is választását. Az egyik személy úgy gondolta, hogy a polgármester tényleg azért győzött, mert a legalkalmasabb volt a feladatra, viszont az ő véleménye szerint a képviselők az alapján jutottak be, hogy kinek mennyi ismerőse, és mekkora rokonsága volt.

Az utolsó két kérdés felépítése hasonló volt. Arra kérdeztem rá, hogy megnyerte volna-e a választásokat az új polgármester, ha nem a Fidesz színeiben indul, illetve ugyanezt a kérdést tettem fel az egyetlen Fideszes képviselőről is. A válaszok a következőképpen alakultak. Huszonnyolc ember mondta azt, hogy akkor is polgármesterváltás történt volna, ha nem a kormánypárt színeiben indul az új jelölt, tizenkettő pedig nemmel válaszolt. Amikor a képviselőjelöltre kérdeztem rá, ott huszonhárom személy válaszolta azt, hogy bejutott volna, tizenhét pedig azt, hogy nem.

Miközben az utolsó két kérdést töltötték az emberek, mivel személyesen találkoztam velük, így volt időm megfigyelni a reakciójukat. Az idősebb hatvanas korosztály, kérdés nélkül azt mondta nekem, hogy ők nem az új polgármester mellett döntöttek. Mivel többen is elmondták ezt, megkérdeztem, hogy miért voksoltak másképp? A válasz az volt, hogy azért, mert az új polgármester nem tősgyökeres lakos, „csak” húsz éve lakik a településen, a régi polgármester pedig születésétől fogva itt él, és rendes ember. Azt nem gondolnám, hogy a községben leélt évek tesznek alkalmassá valakit a feladata elvégzésére, ráadásul úgy, hogy az előzőekben leírtam, hogy csődbe vitte a települést az előző polgármester. Valahogy ez az idősebb korosztályt nem érdekelte, csak az, hogy ismerik a szüleit, nagyszüleit is a volt polgármesternek, és ettől alkalmas a falu vezetésére. Sokan azt is megmondták, hogy az volt a „szerencséje” az új polgármesternek, hogy sok a fiatal, vagy a középkorú korosztály a

faluban, mert, ha ez nem így lett volna, nem nyer az idősebbek előzőekben ismertetetett álláspontja miatt.

Arra a kérdésre, hogy az egyetlen Fideszes képviselő akkor is bekerült volna a testületbe, ha nem a párt színeiben indult már nem született annyira egyértelmű válasz. Huszonhárman igennel válaszoltak tizenheten pedig nemmel. Korábban ez a képviselő mondta az interjúban, hogy nagyon számít szavazáskor a nagy ismeretségi kör és a rokonság.

Összefoglalva a dolgozatomban leírtakat, sikerült tényekkel, és kutatással összekötött választ adnom arra a kérdésre, hogy más elvek alapján választanak-e az állampolgárok a két településen. A válasz igen. Míg városban a pártnak nagy szerepe van a döntések meghozatalában, addig vidéken az, hogy ismerem azt, akire szavazok, és alkalmasnak tartom a feladat ellátására, mint embert, és nem, mint párttagot, annak nagy jelentősége van. Kiderült az is, hogy kampány és kampány közt is van különbség. Míg egy város ki tudja használni a lehetőségeket, mint például a helyi média, arra egy kis településen nincs lehetőség. Nem lenne szabad véleményem szerint elhanyagolni a kampányt azért, mert „engem úgy is ismernek, majd aki akar, rám szavaz.” A kampány a választási időszak egyik legfontosabb eseménye, és igenis szükség van arra, mint azt a miskolci jelölteknel láthattuk, hogy a képviselők is felismerjék a problémákat, és próbáljanak rá megoldást kínálni, ne kényelmesedjenek el, és gondolják azt, hogy ez csak a polgármesterjelölt feladata, mert „az ismerősök majd úgyis rám szavaznak”.

Az azóta eltelt több mint egy év azt bizonyította be, hogy jól döntöttek az emberek. A község anyagi helyzete kezd helyreállni, és számtalan infrastrukturális fejlesztés kezdődött el. Az emberek többsége meg van elégedve a vezetőséggel, kezdenek hozzászokni, hogy nyolc év után más kezében van az irányítás. Bár néhányan a képviselők közül még most is sportot űznek abból, hogy ahol csak lehet, lejárássák a régi polgármestert. Én ezt azért tartom feleslegesnek, mert elmúlt az az időszak, és az új problémákra, feladatokra kellene koncentrálni, nem pedig erre. Változtatni a múlton már úgysem lehet, most a legfontosabb az, hogy teljesen kilábaljon a település az adósságból, és az emberek jól érezzék magukat azon a helyen, ahol élnek.

Bibliográfia

- Bihari Mihály- Pokol Béla: *Politológia*, Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 2000
- Gianpietro, Mazzoleni: *Politikai kommunikáció*, ford. Szokács Kinga, Budapest: Osiris Kiadó, 2002.
- Hubai László: Kampánytörténelem és történelem a kampányban in *Hol a határ?* szerk. Sükösd Miklós és Vásárhelyi Mária, Élet és Irodalom, 2002.
- Kiss Balázs: *Távolabb a médiától 2004 politikai kampányai*, Budapest: L'Harmattan kiadó, 2006.
- Körösényi András-Tóth Csaba- Török Gábor: *A magyar politikai rendszer*, Budapest: Osiris Kiadó, 2007.
- Tóka Gábor: Vezérek csodálói. A magyar választói magatartás nemzetközi összehasonlításban, in *Parlamenti választás 2006 Elemzések és adatok*, szerk. Karácsony Gergely, Demokrácia Kutatások Magyar Közhasznú Alapítvány, 2006.
- Tóth Csaba- Török Gábor: Elméletek a politikatudományban in *A politika és politikatudomány* szerk. Gallai Sándor és Dr. Török Gábor, Budapest: Aula Kiadó Kft, 2005.
- Weber, Max: *A politika, mint hivatás*, Budapest: Eötvös Loránd Tudományegyetem, 1989.
- Weber, Max: *Gazdaság és társadalom*, ford. Erdélyi Ágnes, Budapest: Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, 1987.
- Zsolt Péter: *Médiaetika*, Miskolc: Z-Press Kiadó Kft., 1998.
- Zsolt Péter: *Tömegkommunikációs elméletek, Politikai pszichológia gyakorlatok*, Vác: Eu-Synergia Kft, 2002.

Források

http://www.valasztas.hu/hu/onkval2010/473/473_5.html#7

http://hvg.hu/itthon/20101003_huszeves_trendet_tort_meg_idei_valasztas

http://www.complex.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1000050.TV

<http://www.jogiforum.hu/hirek/23259#axzz16yt5rE1H>

http://hvg.hu/itthon/20100608_onkormanyzat_valasztas

http://nol.hu/belfold/20100901-meg_hisz_a_csodaban_az_lmp Népszabadság, LXVIII.

Évfolyam 203/1 szám

http://nol.hu/belfold/20100902-kevesebb_az_indulo_mint_negy_eve Népszabadság, LXVIII.

Évfolyam 204/1 szám

<http://www.domoszlo.hu/polgarmesteri-program.htm>

http://www.krizaakos.hu/content.php?cid=cont_4c5287b6028b60.96731562

http://www.krizaakos.hu/content.php?cid=cont_4c6004ac2e1e04.24712695

http://www.krizaakos.hu/content.php?cid=cont_4c52883264e874.66472591

http://www.krizaakos.hu/content.php?cid=cont_4c52883b903098.91532013

http://www.krizaakos.hu/content.php?cid=cont_4c5288434feec1.42469921

http://www.krizaakos.hu/content.php?cid=cont_4c5288290cc9d0.80226158

<http://www.barthagyorgy.hu/content/berekalja.html>

<http://www.miskolciszocialistak.hu/kepviselink/19-vk-bartha-gyoergy>.

<http://kuruc.info/r/34/66779/>

Mellékletek:

1. számú melléklet:

2006-os eredmények:

(forrás:<http://www.valasztas.hu/onkval2006/outroot/onktjk3/tjk10022.htm>)

A polgármester: Gy. Béla Független jelölt lett.

Z. Istvánné	FIDESZ
Gy. Cs. Csilla Ildikó	FÜGGETLEN
Gy. Ernő	FÜGGETLEN
Gy. Péter	FÜGGETLEN
H. Béla	FÜGGETLEN
L. János	FÜGGETLEN
P. Gábor	FÜGGETLEN
S. János	FÜGGETLEN
S. Brigitta	FÜGGETLEN

2. számú melléklet:

2010-es választási eredmények:

(forrás: <http://www.valasztas.hu/dyn/ov10/outroot/onktjk3/10/tjk10022.htm>)

A polgármester H. István Fidesz KDNP jelöltje lett.

H. Béla	FIDESZ KDNP
Gy. Ernő	FÜGGETLEN
Gy. Péter	FÜGGETLEN
K. Károly	FÜGGETLEN
L. János	FÜGGETLEN
S. János	FÜGGETLEN

3. számú melléklet:

Egyes számú képviselő, Fidesz-KDNP jelöltje volt, jelenlegi alpolgármester:

„Az, hogy az önkormányzati testület számát három fővel csökkentették, úgy gondolom a döntések minőségét nem befolyásolja, a helyi érdekek, és döntések ekkora létszám mellett is érvényesülni tudnak. Ha szakmai kérdésekben kell döntenünk, minden helyzetben szakértőket is bevonunk a kérdésekbe.

A választások előtt a polgármester és néhány képviselő párttámogatást is kapott a jelöléshez. Úgy gondolom, hogy ez így helyes, és teljesen független ember nincs. Választások után az, hogy melyik ember milyen pártállású és gondolatú, az vidéken nem jelent gondot a közös munkában, ugyanis mindenki a közért dolgozik, és nem az a célunk, hogy a falu ügyeit hátráltassuk esetleges ellenségeskedéssel.

Jómagam kampányoltam azért, hogy ismét megválasszanak a testületbe, és örülök neki, hogy a rendszerváltás óta eltelt húsz év után községünkben is megjelent a „kampány”. Így tisztábban láthatták a lakók, hogy ki milyen gondolatot képvisel. Úgy gondolom, hogy vidéken még mindig személyekről döntenek az emberek, míg, ha pártlistára kell szavazni, a pártszimpátia az, ami a döntő szerepet játssza a voksolásnál.

Úgy gondolom, nagyon nagy jelentősége van annak választáskor, hogy falun szinte mindenki mindenkit ismer, ráadásul a rokonság létszáma sem elhanyagolható.”

Kettes számú független képviselő:

„Úgy gondolom, hogy jó, hogy csökkentették a képviselők számát, mivel egyrészt könnyebb szavazni a különböző kérdésekben, mindenki el tudja mondani a saját véleményét, mindenkit meg tudunk hallgatni, másrészt szerintem egy kétezer fős településnek nem kell kilenc fős testület, egy hat fős testület is el tudja látni ugyanazt a feladatot. Másrészt, ha szakértő kütagokat szoktunk megkérdezni olyan kérdésekben, amelyekben nem vagyunk jártasak, de sokszor polgármester úr szakértelme is bőven elég az ilyen problémák ismertetésében és megoldásában.

Senkinek nem mondtam, hogy szavazzon rám, senkit nem kerestem meg, mondhatjuk úgy is, hogy nem kampányoltam. A munkámból kifolyólag, mivel benzinkutas vagyok a helyi benzinkúton, sok emberrel találkozom, és így megtalálnak az emberek nap, mint nap, el tudják mondani problémáikat.

Szerintem elég a személyes ismertség ahhoz, hogy valaki bekerüljön a testületbe, mert aki ismeri a másik embert, annak nyilván véleménye is van róla, és így el tudja dönteni, hogy alkalmas-e a feladat elvégzésére vagy sem. Illetve akit nem szeretnek, arra nem szavaznak az emberek.”

Hármas számú független képviselő, volt alpolgármester:

„Véleményem szerint falun nincs jelentősége annak, hogy kisebb számú lett a testület, inkább városi nagyobb testületeknél lehet ennek anyagi vonzata, amellyel pénzt takaríthatnak meg.

Úgy gondolom, hogy testületen belül nincs ellenségeskedés, inkább falun belül megy a szóbeszéd a volt és jelenlegi polgármesterrel kapcsolatban.

Nem kampányoltam, csak a megfelelő számú ajánlószervényeket gyűjtöttem össze, de jóformán azt is mind hozták, nem nekem kellett érte menni, mivel sokan ismernek és ezek szerint elégedettek voltak az eddigi munkámmal, amellyel a faluért tettem.

Nagy jelentősége van annak, hogy mindenki ismer mindenkit, ha nagy az ismerősi kör, és a rokonság az sokat számít, a voksolásnál.”

4. számú melléklet

(forrás: <http://www.valasztas.hu/dyn/ov10/outroot/onktjk2/05/tjk05202.htm>)

Miskolc 2010-es választási eredményei:

A polgármester: Dr. K. Ákos a FIDESZ- KDNP jelöltje lett.

S. Attila	FIDESZ KDNP
B. Miklós	FIDESZ KDNP
E. Erika	FIDESZ KDNP
G. P. Katalin	FIDESZ KDNP
G. B. Judit	FIDESZ KDNP
Dr. G. Géza	FIDESZ KDNP
K. Ferenc	FIDESZ-KDNP
Dr. K. János	FIDESZ-KDNP
Dr. K. László	FIDESZ-KDNP

M. Péter	FIDESZ-KDNP
Dr. N.-K. Norbert	FIDESZ-KDNP
Dr. N. Károly	FIDESZ KDNP
S. H. Zsuzsanna	FIDESZ KDNP
Sz. Sándor	FIDESZ KDNP
Dr. Zs. Marcell	FIDESZ KDNP
B. György	MSZP
B. Géza	MSZP
F. Zoltán	MSZP
F. Norbert	MSZP
V. Gergő	MSZP
J. Péter	JOBBIK
P. Zoltán	JOBBIK
Sz. Márton	JOBBIK
F. Vilmos	MSZP
Dr. M. Mihály	MSZP
Dr. S. Gábor	MSZP
Dr. T. Sándor	MSZP

5. számú melléklet:

Egyes számú képviselő: nős, két gyermek édesapja. Pedagógus végzettségű, aki ma már turizmushoz kapcsolódó vállalkozást működtet. Nem ismeretlen számára a képviselői tevékenység, 4 évig volt a megyei közgyűlés tagja. „Hegymászóként tudom, a csúcsra több út is vezethet, de a jelenlegi szocialista városvezetés egyiket sem találta meg. A látványos és drága beruházások nem javították az itt élők közérzetét. Az 1. számú választókerületben jelenleg csak táblák jelzik, milyen jó lesz itt hosszú évek múlva. Csak feldúlt utcákat, omló házfalakat, félig bezárt fürdőt láthatunk. A „Fontos nekünk” konzultációsorozat keretében megismertem a városrész problémáit, amelyek évek óta megoldatlanok, és amelyeket Ön is érzel. Az itt élőkkel folytatott beszélgetések megerősítettek abban, hogy Miskolc jövőjét csak együtt építhetjük, erős kormányzati támogatással! A legfontosabb, legsürgetőbb feladatok közé tartozik, hogy a tömegközlekedést az itt élők elvárásaihoz igazítsuk. A Selyemréti strandfürdőt felújítva mielőbb visszaadjuk a miskolciaknak. A kormánnyal egyeztetve megoldjuk a telepek rehabilitációját, rendbe tegyük a Szinva medrét, a Sajó és a Kis-Sajó árterületét. Az elhanyagolt önkormányzati ingatlanok, utak és játszóterek állapotán

javítani kell, mint ahogy a környék közbiztonságán is! Ezeket a problémákat egy Fidesz-KDNP városvezetéssel, a Kormánnyal és Önökkel együtt meg tudjuk oldani!”

Kettes számú képviselő: férjével együtt két gyermeket nevel. Tanítónő, a Szent Imre Római Katolikus Általános Iskolában dolgozik. Tagja a Martin-kertvárosi részönkormányzatnak, 4 éve a miskolci önkormányzat egészségügyi bizottságában tevékenykedik. „Fontos nekünk” konzultációsorozatunkon megismertem véleményüket. Körvonalazódtak azok a tervek, azok a cselekvések, amelyek fejlődő pályára állítják városunkat. Miskolc jövőjét a szirmaiakkal és martin-kertvárosiakkal együtt kell építeni! A megoldásra váró feladatok részben hasonlóak, részben különbözőek e két városrészben. Legnagyobb gondot az utak elhanyagolt állapota jelenti, ezért átfogó útfelújítási programra van szükség, többek között a Kőrös, Mura, Babits, Somlay, Árvácska, Pipacs utcákban. A megnövekedett átmenő autósforgalom miatt sürgető feladat a közlekedés biztonságosabbá tétele, forgalomlassító szigetek megépítése. Több helyen, például a Bodrog utcában a csapadékvíz elvezetését kell megoldani. Esőtől védő buszmegállókra van szükségünk. A rossz állapotú, alacsony komfortfokozatú lakások helyzetének megoldása is sürgető feladat például a Dráva és Balaton utcákban. Szirmán a szennyvízátemelő kapacitás-növelése is alapvető. Szirmán növelni kell az óvodai férőhelyek számát, játszótereket kell építeni. Buszjárat kellene a Cora felé. Az intézmények korszerűsítése, felújítása, étkezési lehetőséggel egybekötött nyugdíjas klub kialakítása mindkét városrészben fontos.”

Hármas számú képviselő: Nős, két gyermeke van. A Debreceni Orvostudományi Egyetemen végzett sebész, traumatológus szakorvos 1976-tól dolgozik a Borsod–Abaúj–Zemplén Megyei és Egyetemi Oktató Kórházban, jelenleg a Traumatológiai osztály másod főorvosa. „Több évtizede praktizáló orvosként fogékony vagyok az emberek problémáira, a segítő szándék természetes adottságom. A problémákat megoldva most is segíteni szeretnék, hiszen választóközrületünkben eddig nagyon sok gondunkra évek alatt sem született megoldás. Választóközrületem minden pontján helyre kell állítani a közbiztonságot! Első lépésként az avasi térfigyelő kamerarendszer bővítését fogom javasolni. Megválasztásom esetén háromhavi képviselői tiszteletdíjamat felajánlom az avasi rendőrség infrastruktúrájának fejlesztésére. Az avasi lakótelepen a Fészekrakó-program miatt az ott élők helyzete ellehetetlenült, ez azonnali megoldást követel! A szemetes konténerek zárhatóvá tétele, a játszóterek felújítása is fontos feladat számomra. Hejőcsabán a terület kertvárosi jellegéből

adódóan mások a problémák: a csapadékvíz-elvezetés megoldását, a Hejő patak medertisztítását és a közvilágítás javítását tartom legfontosabb feladatommak e városrészben. Választókerzetemben szeretném elérni a helyi tömegközlekedés átszervezését, hogy jobban igazodjon a lakosság igényeihez.”

Négyes számú képviselő: 1994 óta egyéni választókerületi képviselő. Miskolcon először fordul elő, hogy valakinek sorozatban ötödszörre szavazzanak bizalmat a választók. Képviselői munkája során a bükksgentlászlói patakmeder-rendezés, az új támfalépítés, a berekaljai és kilián-déli területek szépítése a célja. Mint mondja, fejlesztene a Honfoglalás parkot, s új uniós játszóteret építtetne a Kilián-Délen. Leaszfaltoztatná a Bölcs, a Karabély, a Csavar és a Rozgonyi Piroška utcákat. Fontos számára, hogy a csapadékvíz-elvezetési program folytatódjon, s az is, hogy megmaradjon a vérvételi lehetőség a kilián-déli orvosi rendelőben. Továbbra is szeretné elérni, hogy a 21-es autóbusz a Tiszai pályaudvarig közlekedjen. Hangsúlyozta: egész választókerülete, illetve annak egy meghatározó része, Bükksgentlászló is sokat fejlődött az elmúlt évek során. Ez utóbbi településrészen bevezették a földgázt, a kábeltévt, az internetet, rendezték és bővítették a temető környezetét, a ravatalozóval együtt. B. György 45 éves, született diósgyőri. Egyetemet végzett. 1986-2001-ig a kohászatan dolgozott, jelenleg irodavezetőként tevékenykedik. A májusi és júniusi szinvai árvíznél a gátan dolgozott, sokat tett annak érdekében, hogy csökkenjen az árvíz okozta kár.

6. számú melléklet:

Kérdőív:

Komoróczki Noémi vagyok a Miskolci Egyetem hallgatója. Dolgozatomat a 2010-es helyhatósági választásokról írom, amelyben lakóhelyem és Miskolc kampányát és választási szokásait szeretném összehasonlítani. Ebben kérem most az Ön segítségét.

Nem:.....

Kor:.....

1. Ön mi alapján voksolt a 2010-es önkormányzati választáson? (több lehetőséget is megjelölhet)

- ☐ személyesen ismertem a jelöltet
- ☐ ismertem a jelölt programját

- ☐ érdeklődtem, hogy az ismerőseim mire voksolnak, és ez alapján döntöttem én is

- ☐ Egyéb:

.....

.....

2. Önnek fontos, hogy a jelölt, akire a szavazatát leadja, valamelyik párt tagja legyen? Miért?

- ☐ Igen

- ☐ Nem

Indoklás:

.....

.....

3. Ön szerint volt elegendő kampányrendezvény ahhoz, hogy meg lehessen ismerni a jelölteket, és azok programját, vagy álláspontját a problémák megoldásával kapcsolatban?

- ☐ Igen

- ☐ Nem

4. Ha nem volt elegendő rendezvény, honnan értesült arról, hogy a jelöltek mit szeretnének megvalósítani?

- ☐ Szóbeszéd

- ☐ Szórólap

- ☐ Plakát

- ☐ Egyéb:

.....

.....

5. Részt vett-e valamilyen kampányrendezvényen?

- ☐ Igen, az összesen.

- ☐ Nem, nem érdekelt.

- ☐ Csak arra mentem el, amin az a párt, vagy jelölt mutatkozott be, akire tudtam, hogy végül leadom a szavazatomat.

6. Ön szerint mi alapján alakult ki a végeredmény?

- ☐ Az a jelölt került be, akit a legtöbben ismertek a választók közül
- ☐ Az a jelölt győzött, akit a választók a legalkalmasabbnak gondoltak a feladatok ellátására
- ☐ Egyéb:

.....
.....

7. Ön szerint H. István akkor is megnyerte volna a választásokat, ha nem a Fidesz-KDNP színeiben indul?

- ☐ Igen
- ☐ Nem

8. Ön szerint H. Béla akkor is bekerült volna a képviselőtestületbe, ha nem a Fidesz- KDNP színeiben indul?

- ☐ Igen
- ☐ Nem

Köszönöm a segítségét!